

Posudek oponenta na diplomovou práci Bc. Karolíny Faberové *Škála pro měření generativity – tvorba a ověření psychometrických charakteristik.*

Katedra psychologie FFUK, Praha 2020

Hned zpočátku konstatuji, že předložená práce splňuje všechny požadavky na formální uspořádání. Je srozumitelně strukturovaná, psaná dobrým jazykem a je pevně opřena o množství studií jak zahraničních, tak i původních našich, vycházejících ze spolupráce MU a UK. V této chvíli snad jen tato poznámka: název práce poukazuje k zaměření empirické části, ale i část teoretická je v tomto případě silná. Autorka se nevěnuje pouze měření, ale kriticky se vyrovnává s celou problematikou fenoménu generativita.

Tento fenomén, tedy generativita jako jedna etapa eriksonovského pojetí vývoje lidského života je etapou bez diskuse podstatnou, i když, zdá se mně, ve výkladu Eriksonova učení tak trochu výkladově upozaďovanou. Je to snad i proto, že jakoby vystupuje z přehledného rámce vývojové psychologie a přesahuje do oblastí psychologie sociální, psychologie osobnosti, psychologie interkulturní a svým způsobem i do axiologie jako podoblasti filozofie.

Toho všeho si je autorka práce vědomá a v teoretické části práce se tomu obšírně věnuje. Postupně směřuje k mnohosti dimenzí generativity, ve své dynamice rozprostřené mezi jástvím subjektu (až egostřednými tendencemi) a prostředím (přírodou a společností ve všech stupních). Autorka tedy velmi vhodně připomíná, že i když ve své analytické snaze směřuje k ověření stability vybrané množiny tím vším prostupujících dimenzí, tak jejich konkrétní podoba v zasazení do společnosti, kultury, resp. kulturních podoblastí bude tvarovat výslednou podobu projevu generativity.

V empirické části autorka navrhuje set 31ti položek a ověřuje jeho psychometrickou kvalitu a schopnost měření sedmi zvolených dimenzí generativity. Část položek autorka převzala (ev. upravila) ze zahraničních studií, část sestavila na základě cílených rozhovorů.

Výsledky jsou uspokojující, i když autorka hned poukazuje na místa, kam bude třeba ještě napřít další výzkumné úsilí, jako je počet a výběr subjektů apod.

Ještě drobná otázka: na str. 21 je zmíněna tzv. krize středního věku a s tímto termínem je zde jednoznačně spojen Eliot Jaques (v psychoanalytické studii z roku 1965). Opravdu je Jaques v tomto tak jedinečný? Nebylo by vhodné

připomenout například C.G. Junga, který se tomuto období také věnoval.
Postuloval například fenomén 'zrození smrti' v tomto období aj.

Předložená diplomová práce splňuje všechny požadavky na ni kladené a já ji doporučuji k obhajobě. Jako hodnocení navrhuji: výborně.

Praha, 18. 8. 2020

Jiří Šípek